

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tribunal Poenitentiae Sev Libri Dvo Prior De Poenitente Ut Reo Posterior De Confessario Ut Judice

Stoz, Matthäus

Anno M.DC.LXXXIX.

§. 6. Examinantur ulterius aliqua Opinionis contrariae Fundamenta.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37144

nego, quia eo ipso, quod aliquid tale sit, jam spectat ad sigillum, ejusque observantiam: ergo non est contra sigillum aut sigilli obligationem.

§. V.

Referuntur, & solvuntur adhuc alia quadam Argumenta.

297. Tria adhuc sunt, quæ videntur potuisse Patrem Gobat in sua opinione confirmare, ut ipse in suis responsoriis ad me datis an. 1677. indicavit. I. quod Mediolano intellexerit, Sacram Inquisitionem illius loci nunquam adhuc suscepisse ullam causam fracti sigilli. II. quod unanimes sententia DD. sit, sub sigillo contenta in hoc solo & unico tantum casu posse revelari, si pœnitens expressam licentiam voluntariè & liberè concedat. *sup. n. 190.* III. quod Christus, si voluit, utique potuerit obligationem sigilli facere talem & tantam, ut etiam tunc, cum est publica fama, vel notorium, vel etiam solum pluribus notum, à Confessario certum alicujus peccatum v. g. homicidium Caji fuisse sacrilegè revelatum, nemo unquam sine licentia pœnitentis contra reum possit quidquam movere accusando, inquirendo, testificando, condemnando &c. atqui Christum de facto voluisse, ut obligatio sit talis, videtur colligi ex eo, quod DD. omnes consentiant, sub sigillo contenta non posse in ullo excogitabili alio casu revelari, quam si pœnitens det facultatem.

298. Sed etiam ista non habent admodum difficilem solutionem.

Ad primum jam *sup. n. 276.* dixi, Judicem in causa fracti sigilli non esse Sa-

cram Inquisitionem, nisi sit mixta cum hæresi.

299. Ad secundum dico, per ea, quæ tendunt & ordinantur ad sigillum servandum & redintegrandum (uti sunt etiam judicialis accusatio, testificatio, punitio, &c.) non revelari, nec posse ullo modo censeari, quod per ea revelentur contenta sub sigillo, ut probatum est. *sup. n. 292.* Certè non potest ullo modo censeari infamare Cajum ille, qui de infamia ipsi illata reum inferentem accusat, contra reum de eadem testificatur &c. Itaque juxta hujus quoque sententiæ fundamenta manet si mum, quod sigillum in nullo casu sit sine licentia pœnitentis revelabile.

300. Ad tertium Resp. sicut Christus, si voluisset, potuisset obligationem sigilli à Sacramento Pœnitentiæ omnino colere, *sup. n. 184.* ita potuisset etiam velere, ut in aliquibus casibus etiam publica violatio sigilli maneret in externo Ecclesiæ foro impunita, nisi pœnitens licentiam dedisset. Christum autem non hoc sed contrarium voluisse, suadetur & probatur ex eo, quod alioquin Ecclesia non haberet sufficientem potestatem regendi seipsam, puniendique externa delicta, sibi suoque bono publico perniciosissima, ut constat ex dictis. *n. 284. cum seqq. & n. 293.*

§. VI.

Examinantur ulterius Opiniones contraria fundamenta.

301. Scripserunt jam hæc omnia, cum tandem ad manus venit Quinarijus R. P. Georgii Gobat, postremâ Monacensis præli

prædicatione vulgatus. Reperi ibi *tr. 5. cap. 42. in Appendice post n. 246. postea* totum meum scriptum, quod jam *13. Julii 1677.* ad illum festinante calamo exaratum transmiseram, verbatim, quamvis non sine omnibus typi mendis, à *litt. B. ref. que ad P.* insertum. Arbitratur quidem cit. Autor, sibi nihilominus adhuc in sua persistendum esse sententia; sed ut apparet, haud parùm de firmitate adhesionis remisit, quia ibid. *litt. A.* agnoscit rationes in contrarium allatas esse nervosas, & *litt. Q.* fatetur iis nervosius impugnari suam opinionem, quam antè sit ab aliis, quos consuluit, factum; idèmq; sentire mecum duos vel tres alios publicos Theologiae & SS. Canonum Professores; ac denique *litt. ZZ.* sub finem longæ suæ dissertationis: *Fortè erit, inquit, qui his cognitio arripit & ipse calamum, & meam Resolutionem magis aut declarat, aut corroboret, aut mitiget.*

302. Pro Clypeo, quo suam nunc tueretur assertionem, objicit P. Gobat præcipuè argumentum tertio loco *sup. n. 297.* allatum, & à voluntate Christi, qui Sacramentum Pœnitentiæ instituit, sigillòque munivit, desumptum. In formam hîc ita redigo: Christus, sicut potuit velle, ita reipsâ voluit, obligationem sigilli esse talem & tantam, ut sine licentia pœnitentis non possit judicialiter procedi contra Confessarium, qui, ut fama publica fert, de certa persona certum aliquod peccatum v. g. homicidium Caji, ex sola ejus confessione notum, revelavit; ergo nulla ratione potest evinci, ut aliud liceat. Antecedens, in quo solo consistit tota difficultas, deberet probari vel ex S. Scriptura, vel ex definitione alicujus Concilii, vel

ex singulari aliqua ratione; nihil autem horum invenio apud cit. Autorem qui illud solùm colligit ex eo, quòd traditio Ecclesiæ, & unanimis DD. quos magno numero refert, consensus sit, Christum voluisse obligationem Sigilli esse tam firmam, ut in nullo excogitabili casu & ob nullum finem violari possit, peccatum aliquod ex sola confessione notum sine licentia pœnitentis revelando, uti & ego *sup. n. 190.* pluribus ostendi, sed si contra sigillifragum Confessarium, de quo agimus, judicialiter sine licentia pœnitentis procederetur, violaretur sigillum; & quidem *directè*, si Confessarius, testes, & Judex loquerentur de revelato peccato in specie; vel saltem *indirectè*, si de eo agerent tantùm in genere, ut constat ex dictis *sup. n. 192.* ergo Christus voluit, obligationem sigilli esse tantam, ut etiam non possit contra sigillifragum Confessarium judicialiter procedi sine licentia pœnitentis.

Confirmat hæc Autor *l. c. lit. QQ.* Responso, quod Reverendissimus Archiepiscopus Curia: Mediolanensis Vicarius in Criminalibus ad propositam Quæstionem dedit his verbis: *Si Causa pœnitens non conqueritur, nec querelam porrigit, Judex Ecclesiasticus non potest, nec debet ex officio contra Confessarium procedere; quia agitur de delicto privato; & esset in præjudicium Caji pœnitentis, constituendo illum reum de tali delicto, quod posset constanter negare.* Ita ille, ait que Gobat *l. c. litt. VV.* eum hîc apertè negare esse quidquam nisi cum pœnitentis consensu faciendum.

Quid de robore hujus Clypei, totòque discursu sentiendum sit, satis quidem superque constare potest ex iis, quæ à §. 2. huc-

hucusque dicta sunt; nihilominus tamen, ut rei veritas, quam non tantum Philosophi, sed etiam Theologi sæpius experiuntur, in puteo latere, magis in lucem protrahatur, quod ipse P. Gobat exoptat, ulterius & accuratius eum considerandum duxi. Itaque

303. 32. Negando Ant. idque I. quia fundamentum negandi habemus in S. Scriptura. Nam Christus cum *Matth. 16.* dedit Ecclesie in persona Petri claves regni cælorum; & *Joan. 21.* potestatem pacificandi suos agnos & oves, dedit potestatem etiam errantes reducendi, & ob commissa peccata puniendi in utroque foro interno & externo, neque ullam limitationem aut exceptionem apposuit; ergo non debet, nec potest à nobis apponi; nisi aliunde aliud de voluntate Christi aperte constet. Hinc Innocentius III. *cap. Novit. 13. de Jud. jure meritoque: Nullus*; inquit, *quis sit sana mentis, ignorat, quin ad officium nostrum spectet de quocunque peccato mortali corrigere quemlibet Christianum; & si correctionem contempserit, per districtiorem Ecclesiasticam coercere.* Idque pluribus testimoniis probat *ibid. §. Quod enim.* Confirmatur. Nullum est peccatum internum, de quo Ecclesia vi potestatis sibi à Christo *ll. cc.* concessæ non possit in foro interno judicare, & quoad illud sicut volentem solvere, ita & invitum ligare, si necesse sit; ergo etiam nullum est peccatum externum & publicum, de quo Ecclesia non possit judicare in foro externo & delinquentem subditum punire, etiam invito quocunque alio fidei, maxime si peccatum ejusmodi sit etiam notorium, atrox, & hono communi Ecclesie summè damnosum; uti esse ab

omnibus agnoscitur violatio sigilli sacramentalis per revelationem etiam minimi peccati. Et verò quis credat, Christum, qui iisdem verbis dedit Ecclesie potestatem pro utroque foro, dedisse pro interno quoad interna illimitatè, & pro externo quoad externa limitatè, darique tam magnam æquivocationem in una eademque non magnà sententiâ.

II. In V. T. nullum fuit peccatum externum & publicum, maxime bono communi valde perniciosum, de quo Synagoga non potuerit in foro externo judicare, illudque punire, si aliquis ex subditis id commisisset; & Imp. Justinianus de sua seculari potestate pro foro civili loquens *Nov. 129. in princ.* Nullum, inquit, ita magnum est subjectorum nostrorum delictum, quod non nostra Clementia medeatur; ergo credi non potest, dari aliquod tale in Ecclesia, quia hæc utique non minorem in suos subditos accepit à Christo potestatem, quam olim Synagoga in suos à DEO, aut Imperator.

304. III. Nemini ex priyatis neganda est sui suorumque defensio; quia omnes leges, omniâque jura, naturale & positivum, tam divinum quam humanum, civile & Ecclesiasticum eam permittunt, *l. Scientiam. 45. §. 4. ff. ad L. Aquil. cap. Olim. 12. de Restit. spoliar. & cap. Dilecto. 6. de sent. Excom. in 6.* ubi dicitur, quod etiam cuilibet liceat suo vicino vel proximo pro repellenda ipsius injuriâ suum impetiri auxilium; ergo multò minus neganda est, aut dici potest negata esse toti alicui communitati pro se & membris suis; maxime illi, quæ nullum in terris Superiorem recognoscit, ad quem confugiat, uti est Ecclesia: atqui Confessarius,

P. Sto;

Tribu in.

Poanite in.

E. M.

S. H.

qui sigillum sacramentale violat, & revelat, maximè publicè, & in cœtu plurium hominum, determinatum peccatum certæ personæ, non tantùm lædit illam personam, sed etiam summâ irreverentiâ afficit Sacramentum Pœnitentiæ; cùmque hoc sit unum inter maxima & summè necessaria Ecclesiæ bona, gravissimum infert Ecclesiæ damnum; imò & omnibus fidelibus intolerabilem injuriam. *Argum. 1. Manicheos. 4. Cod. de Hæret. & Manich.* ergo Ecclesiæ non est neganda, nec dici potest, esse ei à Christo negata potestas, se & sua bona defendendi, suam suorumque injuriam repellendi; ergo nec potestas judicialiter procedendi contra ejusmodi sigillifragos, & toti Christianæ communitati perniciosissimos Confessarios; cùm Ecclesia in foro externo non habeat aliud contra eos sufficiens remedium.

IV. Christus dedit potestatem, & media sufficientia Ecclesiæ, ut alia Sacramenta, tanquam preciosissimum thesaurum suum, possit in foro etiam externo servare illæsa, & usu eorum cavere fidelibus à damnis & injuriis, maximè valde gravibus; unde & in Sacramento Matrimonii clandestinum viri & fœminæ consentum, qui diu erat validus & sufficiens ad contrahendum, reddidit tandem in *Trid. Sess. 24. de Reform. Matr. cap. 1.* invalidum, ut debita Sacramento reverentiâ illæsa, & fideles à gravibus damnis & injuriis immunes servarentur; ergo similem quoque potestatem & media dedit Christus Ecclesiæ in ordine ad Sacramentum Pœnitentiæ; illud ab irreverentiâ, & fideles in ejus usu à damnis & injuriis custodiendi; atqui Ecclesia non haberet media ad hoc sufficientia, nisi Christus ei dedisset pote-

statem in foro externo judicialiter procedendi contra sigillifragos Confessarios, & quidem independentè à licentiâ pœnitentis, saltem tunc quando hæc obtineri non potest, cùm alioqui sæpe deberet publicam & notoriam sigilli violationem, indéque redundantia in fideles damna & injurias tolerare, impunita relinquere, atque ipsâ impunitate Sacramentum & fideles frequentioribus & gravioribus læsionibus obnoxios habere; ergo censerî non potest, nec dici, Christum Ecclesiæ negasse hujusmodi potestatem. Taceo alia *sup.* jam allata.

306. Neque dicas, disparitatem esse, quòd Sacramentum pœnitentiæ, non item alia, habeat annexum sigillum. Nam in primis sigillum, si obligat, utique eo modo obligat, qui magis ad ejus observationem, quàm violationem conducatur; ergo ut vi sigilli non debeant publicæ ejus violationes necessariò manere in multis casibus impunitæ; uti fieret, si Confessarius sacrilegus sine licentiâ pœnitentis nunquam posset judicialiter puniri. Deinde obligatio sigilli mensurari debet à fine, quem Christus in ea statuenda intendit; & est, ut quævis sua peccata homines cum omni integritate materiali confiterentur; & Sacramentum, quod ratione suæ necessitatis omnibus voluit esse amabile, nemini ullo modo ob periculum revelandi fieret odiosum; atqui ad hunc finem multò magis conducit obligatio sigilli, prout à nobis, quàm prout ab Adversario explicatur, ergo etiam pro tali, & non pro alia habenda est, censendumque, talem quoque esse à Christo institutam, & non aliam.

307. Quæ ad probationem Anteced-

Aa

den-

dentis, hucusque impugnati, afferuntur *sup. n. 302.* facile quoque dilui possunt ex quatuor Responsionibus §. 4. datis. Hic ramen ulterius *z.* nego min. quia processus judicialis contra Confessarium sigillifragum, ex se & ex dispositione SS. Canonum, præcipue tendit ad sigillum melius servandum, cohibendo malitiam hominum etiam incusâ formidine pœnæ; uti & ad ipsum sigillum, si quando malè fractum sit, redintegrandum, ergo non est contra sigillum, nec per eum violatur sigillum, sicut id, quod juxta leges tendit ad Justitiam servandam, aut lætam redintegrandam, non est contra Justitiam, nec violat Justitiam. Quod autem sigillum, si violatum sit, iterum per processum plenè redintegretur, sic demonstro: Quamprimum authenticè constat, Caji delictum v.g. homicidium fuisse ex sola ejus confessione sacramentali à Confessario revelatâ cognitum; aut famam de eo delicto fuisse solùm ex illa revelatione ortam, debet id ita apud omnes manere occultum, ut sicut antè, ita & deinceps nemo amplius vel cum Cajo, vel cum aliis quidquam de eo dicere, aut quidquam propterea in aliquod Caji incommodum agere possit; atqui per processum authenticè constat, Caji homicidium v.g. esse ex sola confessione sacramentali revelata cognitum, aut famam de eo esse solùm inde exortam, ergo per processum plenè perfectèque redintegratur, & denuo occluditur sigillum, antea malè apertum, ut *sup. quoque n. 292.* indicavi.

308. Deinde quamvis omnes doceamus, sigillum confessionis in nullo casu, nec ob ullum finem esse violandum, nihilominus tamen I, Suar, & alii ipsum se-

cuti *sup. n. 194 V.* Aliqui, censent, Confessarium posse etiam invito pœnitente agere cum illo extra confessionem, etiam post aliquod temporis intervallum, de peccatis confessis, si putet esse necessarium ad aliquem errorem suum corrigendum, & pœnitens licentiam petitam neger. II. Multi *sup. n. 253.* relati docent, si quis se apud me in confessione de infidiis, ab ipso vel sociis ejus mihi paratis, accuset, me posse illas per externum aliquod medium v.g. fugam, associationem aliorum, observationem ædium &c. vitare, etiamsi inde pœnitenti, vel ejus sociis ingeratur cognitio peccati confessi; modo aliam causam prætexam. III. Aliqui, ut Conine, Palao & Tamb. ajunt, superiorem posse obstruere fores, visitare sapius locum &c. ad impediendum peccatum, etiamsi pœnitens inde rationabiliter suspicari possit, id fieri tantum ob suam confessionem, in qua se antea apud ipsum de tali peccato reum fecit &c. Volunt autem nihilominus isti DD. omnes, hoc modo nullatenus violari sigillum, sed posse talia agi eo per omnia salvo; cur ergo non etiam Confessarius, qui publicè & coram magna hominum turbâ revelavit v.g. confessionem Caji de homicidio, possit salvo in violatòque sigillo fateri in Judicio, se fregisse sigillum? cur non & testes testari, & alii possint de eodem illum accusare, & Judex punire? Hæc enim omnia directè tendunt ad sigillum antea malè fractum redintegrandum; illa autem priora tendunt ad id potius aperiendum; ergo omnes qui priora Confessario permittunt, & quidem tantum vel ob reverentiam Sacramenti debite perficiendi, ut in primo casu; vel etiam tantum ob privatam ipsius Confessarii bonum

num, ut in duobus aliis; debent sanè etiam hæc posteriora eidem, uti & Judici ac testi permittere; quia par urget Sacramenti reverentia, & non privati tantum, sed publici boni necessitas. Certè Doctor ille Theologus, quem P. Gobat *cit. tr. 5. cap. 42. n. 236.* longo usu perquam peritum nominat, & jam antè consuluerat, expressè scripsit, Confessarium judicialiter de fracto sigillo accusatum, posse fateri, *se illud fregisse*; neque tamen tunc P. Gobat illum propterea impugnavit.

309. Unde mirum est, eundem P. Gobat *l. c. in Append. ad n. 246. lit. LL.* putasse, quod nemo suorum DD. permitteret, ut Confessarius adigatur ad fatendum, se omnino fregisse sigillum; & *ibid.* opinatum esse, hanc doctrinam adversari *communi omnium eruditorum sensui*, adeoque se non posse nostræ sententiæ acquiescere. Æquè miror, eundem Autorem docuisse, quòd Confessarius, qui dixit, se scire ex sacramentali Confessione Cajii, illum fecisse hoc & hoc v. g. homicidium; teneatur in Judicio rotundè inficiari, *se quidquam cuiquam unquam usquam de illo homicidio locutum fuisse, utendo equivocationibus &c.* Nam si Confessarius id dixit publicè in magno hominum cœtu, tenebitur negare id, quod notorium est, & totam audientium multitudinem, id testificantem, arguere surditatis vel falsitatis; quod hominis esset non tam impudentis, quam amentis. Potest ergo & debet ita dicere: *Ego fateor, me nuper dixisse, quòd Cajus mihi sacramentaliter confessus sit homicidium; sed malè locutus sum; ex Confessione ipsius de homicidio nihil scio, nihil audivi.* Et in his verbis, nihil est, quod,

sectando etiam Adversarii opinionem, pro piaculo haberi possit.

310. Sed juxta meam sententiam nondum satisfacit Confessarius, si ex primo illius dicto fama publica de illo Cajii delicto exorta est; & multò minùs, si ex eo solo capite inquisitio facta, reperta apud Cajum cædis indicia, & ipse reus esse deprehensus est. Nam tunc si aliter fama extingui, aut Cajus adhuc vivus à supplicio, vel jam defunctus ab infamia, vel innocentes ejus hæredes à compensatione gravis damni liberari non possint, debet Confessarius in Judicio accusatus, idoneis testibus dictum illius plenè probantibus, non tantum fateri, se id dixisse; sed insuper fateri, se id ex sola sacramentali confessione scivisse; sicut etiam ex ea sola scivisse præsumitur, si Autorem, à quo habeat, nullum possit nominare. Ratio hujus meæ sententiæ est, quia Confessarium ad hoc obligat non tantum Justitia, vi cuius tenetur eo modo, quo potest, à Cajo vel ejus hæredibus avertere damnum, cum ipse suâ culpâ fuerit ejus causa; sed etiam eum obligat ipsum sigillum, quod, sicut exigit, ut semper integrum servetur, ita quoque exigit, ut cum malè fractum est, eo modo redintegretur, quo potest; atqui fatendo vel in genere, se fregisse sigillum; vel in specie, se homicidium Cajii novisse ex sola ejus confessione sacramentali, potest damnum à Cajo ejusve hæredibus avertere, & sigillum malè fractum redintegrare, ut *sup. n. 307.* probatum est; & in dato calu aliter non potest; quis aliter nec fama sopietur, nec Judex processum abrumperet, nisi constet & illam, & istum à confessione sacramentali suam habuisse

buisse initium; ergo in dato casu Confessarius non satisfacit, si solum dicat, *se male fuisse locutum, se nihil ex confessione Caji fecisse*; sed debet fateri, *se ex illa sola suam habuisse de Caji delicto notitiam.*

311. Confirmatur. Obligatio sigilli non est tantum Justitiæ, sed & Religionis, *suprà n. 186.* Religio autem sicut obligat, ut Sacramentis nulla inferatur irreverentia, ita etiam obligat, ut quæ iis illata est, non maneat, sed tollatur, si potest; ut patet in exemplo SS. Eucharistiæ, quæ vi Religionis non est in loco indecenti ponenda; & sibi posita sit, inde amovenda est. Unde talis irreverentia Sacramenti passim à DD. vocatur *Injuria Sacramenti*; quia in hoc est valde similis injuriæ, quæ nemini inferenda, & si cui illata sit, iterum abroganda est: ergo sigillum sicut vi *Justitiæ* obligat, ut per revelationem nemini damnum inferatur, & ut illatum auferatur; ita etiam *vi Religionis* obligat non tantum, ut Sacramento Pœnitentiæ nulla irreverentia per revelationem alicujus peccati inferatur, sed etiam ut nulla per eam illata maneat, sed auferatur, & peccatum revelatum rursus sigillo claudatur; quod solum fieri potest, & non aliter, quam, si Confessarius fateatur, se id, quod dixit, ex sola confessione habere.

312. Ex quibus omnibus patet I. sigillum Confessionis ad eò à nobis non laxari, ut multò arctius, quam Adversarii, constringamus, tam quoad obligationem *Religionis*, quam quoad obligationem *Justitiæ*. Illi enim tantum volunt, sigillum obligare, ne in ullo casu frangatur; si quando autem fractum sit, non obligare, ut redintegretur, aut ut inde conjectus in periculum vitæ, vel aliud quodcunque gra-

ve damnum juvetur, sed utrumque potius impedire. Nos verò asserimus, sigillum non tantum obligare, ut non violetur; sed insuper *vi Religionis* ita stringere, ut si fractum fuerit, redintegretur, modo *suprà* dicto; & *vi Justitiæ*, ut periculum aut damnum aliis illatum, quantum fieri potest, auferatur.

Patet II. quòd sicut ex DD. *num. 308.* relatis quisque juxta diversam suam opinionem, ejusque materiam diversimode distinguit hanc propositionem: *Ille frangit sigillum, qui sine licentia pœnitentis aliquid dicit, vel facit, unde ipsi vel aliis vitia peccati ex sola confessione cogniti ingeritur*; ita & mihi & aliis liceat eandem distinguere. At tali autem *sup. §. 4. à n. 295.* distinctionem quadruplicem, suis rationibus & momentis bene fundatam.

313. Quæ Mediolanensis Reverendissimus D. Vicarius in Criminalibus ad propositam Quæstionem respondit, non convenit opinioni P. Gobat. In primis enim requirit quidem ille, ut pœnitens querelam & accusationem instituat contra Confessarium reum; sed ideo tantum, quia fractionem sigilli censet esse *delictum privatam*, contra quod Judex non *ex officio*, sed tantum *ad instantiam* alicujus procedere potest. Sed hinc manifestum est, quòd ipsius etiam judicio posset Judex contra Confessarium sacrilegum procedere *ex suo officio*, & absque omni pœnitentis querela & licentia, si fractio sigilli esset *delictum publicum*, atqui P. Gobat *l. 6. §. 205.* fateatur, revelationem sigilli esse crimen publicum; idque *Argum. l. 1. ff. de publ. Jud. §. 17. q. 4. Can. Si quis. 29. §. Qui autem.* probat. Clarius autem sic ostenditur. Tunc crimen aliquod, & Judicium

P. Sto

Tribu

Pœnitentiæ

E

S. I.

dicium de eo est publicum, quando certa aliqua lex vult & decernit esse publicum, ut optimè docet Wesenb. in ff. eod. n. 1. atqui l. 4. 6. & 9. ff. ad L. Juliam Peculatus. expressè sacrilegium inter publica crimina numeratur; & l. si quis. 10. Cod. de Epif. & Cler. postquam dictum est, atroces injurias, Sacerdotibus, Ministris, & Ecclesiæ, cultuique divino illatas, esse capitali supplicio vindicandas, decernitur, *cunctis esse laudabile, easdem veluti crimen publicum persequi, ac de talibus reï ultionem mereri*; ergo cum debita Sacramentorum tractatio pertineat etiam ad cultum divinum & Religionem, violatio sigilli, utpote atrox Sacramenti Pœnitentiæ irreverentia & injuria, erit omninò crimen publicum. Confirmatur ex l. 1. ad L. Juliam Majest. ubi dicitur, crimen læsæ Majestatis esse Sacrilegio proximum, hoc est, ut *ibid.* Zæsius exponit, proximè accedere ad gravitatem Sacrilegii; si autem ullum Sacrilegium, tunc certè etiam violatio sigilli Sacramentalis est crimen publicum, quia est unum ex gravissimis Sacrilegiis. Item bona temporalia v. g. pecuniam Ecclesiæ violare est crimen publicum juxta *citt. ll.* ergo multò magis violare bona spiritualia, ex quibus inter præcipua censentur etiam Sacramenta.

314. Deinde idem Mediolanensis D. Vicarius etsi in suo Responso dicat, pœnitentem debere, si velit, querelam porrigere, & Confessarium sacrilegum accusare apud Judicem Ecclesiasticum, ut iste contra illum possit procedere; nullatenus tamen negat, eum etiam accusari posse ab alio, saltem eo, cui licitum est, suam, suorumque injuriam persequi, vel

cujus aliàs interest; maximè si pœnitens defunctus sit, vel ob distantiam majorem adiri non possit. Notandum quoque singulariter, quòd sæpius nominatur Reverendissimus Dominus Vicarius ne minimam quidem fecerit mentionem de aliquo periculo frangendi sigilli, ergo signum est, quòd in toto proposito casu nullum agnoverit. Sicut nullum quoque agnovit Speculator loco, quem in meo scripto ad P. Gobat transmissio designavi, hoc est *lib. 1. part. 2. Rubr. de Probation. §. 1. n. 34.* non autem, ut apud P. Gobat, *litt. N.* ex errore vel amanuensis, vel typographi refertur *part. 1. n. 24.* Uti sum autem exemplari Basileæ *ann. 1574.* impresso, quale se quoque habuisse ait Gobat *litt. II.* & tamen *ibid.* dicit, se sub Titulo de Probation. nihil ejusmodi reperire. Visum proinde est hîc iterum formalia Speculatoris verba adscribere, & sunt ista: *Cum presbyter revelans peccatum, sibi in confessione dictum, puniendus sit graviter; ut extra de Pœnit. & Remiss. Omnis. Queritur, qualiter hoc probetur contra Sacerdotem? Resp. probabitur, quòd ipse hoc coram pluribus dixit, quamvis extra Judicium.* Et ecce! ut nullam hîc faciat mentionem de periculo frangendi sigilli, nullam de licentia pœnitentis.

315. Dices hinc non rectè inferri, quòd Speculator censuerit illud in proposito casu non subesse, & istam non requiri; sicut ex eo, quòd non meminerit hîc de duobus testibus, malè inferetur, eum totidem non requirere. Sed *contra.* De requisita testium pluralitate meminit Speculator non tantum alibi passim in antecedentibus & consequentibus, sed etiam

hic expressè, dum: *probabitur*, inquit, revelatio scilicet peccati, quod ipse hoc coram pluribus dixit, qui nimirum testes esse possint; nusquam autem meminit de periculo sigilli, nusquam de licentia pœnitentis, ergo adhuc rectè infertur Speculatorem plurium testium numerum, sed nullum sigilli periculum, nullam licentiæ necessitatem agnovisse; quia alioqui etiam de alterutro hinc vel alibi meminisset. Sed neque Gregorius in *can. Sacerdos*, 2. de Pœnit. Dist. 6. neque Innocentius III. in *cap. Omnis utriusque*, 12. de Pœnit. & Remiss. ubi statuerunt pœnam sacrilegis Confessariis in Ecclesiastico foro externo infligendam, ullo apice indicârunt, ad licentiam pœnitentis esse necessariam, aut saluum sine ea non fore sigillum. Utique autem hoc fecissent, & facere debuissent, si ita se rem habere iudicassent.

316. Cæterum cum Speculator vixerit & floruerit jam sub Nicolao III. 1280. infero hinc ego, non *Questionem* à P. Gobat motam, sed tantum *rationem dubitandi* ab illo excogitatam esse novam. Displicere proinde ipsi *litt. KK*, non debuit, quod nostra novæ rationis distinctio *sup. n. 296*. data esset nova; neque Jure potuit *litt. P*. objicere, quod nostra sententia nullum expressè sibi suffragantem scriptorem habeat, cum nec ipse ullum talem pro nova sua conclusione ostendat. Quod enim *litt. GG. doctrina*, quam *defendo*; inquit, *notissima & fuit & est omnibus Confessariis, etiam improbis*; facile concedo, si loquatur de doctrina, quæ est de omnimoda inviolabilitate sigilli adhuc integri; neque nos in hac ab eo discrepamus. Sin autem intelligat de do-

ctrina, quam tradidit de impunitate Confessarii sigillum frangentis, maxime etiam per publicam & notoriam peccati, ex sola confessione ipsi noti, de certa persona revelationem, tunc planè non potuit fuisse notissima; quia ipse pro nova, & ab aliis prætermittenda habet; neque modò est omnibus ita nota, ut non potius nostra contraria sit omnium mentibus insita. Certè nec illi duo Theologi, quos primò consuluit Gobat, eorumque litteras exhibet, à n. 236. subscribunt ex toto ipsius opinioni; nec eidem quatuor alii, in *Append. post n. 246*. positâ relati, consenserunt. Si quis ergo ita vel diceret, vel scriberet: *Confessarius potest cujusvis defuncti quavis peccata, ex sola ejus confessione ipsi nota, palam coram omnibus in publico foro impunè proclamare; & à nemine propterea accusari, à nemine judicari, puniri &c.* nescio sanè, an ille meritò de offensa conqueri posset contra eum, qui ipsi *ex l. Legem. 7. Cod. de natural. liber.* hunc textum legeret: *Nimis est indignum, nimis item impium, flagitiosè præsidia querere.*

217. *Sex* superaddamus unum vel alterum Exemplum I. Ammon Parochus, graviter offensus ab Annone, dixit ex deliberata vindicta coram magno hominum numero, eum esse similem defunctæ Matri suæ Titæ; eam autem fuisse triveneticam, idque sibi in articulo mortis confessam esse. Unde enata est publica Titæ infamia. II. Cum ex Caja in puerperio defuncta natus esset posthumus, Basilius Pœnitentiarius, ut gratiam apud Bertulphum etique tutores iniret, coram numeroso populo firmiter asseveravit, posthumum illum fuisse ex adulterio conceptum,

ceptum, idque sibi Cajam ante finem vitæ in confessione aperuisse. Unde Berthulphus, ejusque tutores nolunt eum, ex fama jam publica spurium, ad hæreditatem paternam admittere; sed repugnant consanguinei defunctæ Cajæ. III. Cosmas & lucrum faceret, deliberatè asseruit, quam plurimis audientibus, Cletum fuisse socium & adiutorem Clementis in expilanda Alphonfi mercatoris Hispani tabernâ, idque sibi à Clemente, antequam in Indiam discederet, in confessione fuisse detectum. Unde ædes Cleri excussæ, pars mercium inventa, & ipse in periculum suspendii conjectus est &c. Quid in ejusmodi facti contingentia agendum? Nemo illorum licentiam, quæ necessaria ad processum dicitur, potest à defuncto vel longiùs absente habere; & quia nemo etiam illorum est ipse pœnitens, qui confessus sit, nullus quoque eorum potest testibus aut Judici licentiam dare; ergo soli isti coguntur vi sigilli suam suorumque injuriam taciti perferre? Executio Judicii publici, hoc est, ut Zæsius in ff. de jud. publ. n. 1. exponit, persecutio, seu accusatio de publico delicto (quale etiam est violatio sigilli, ut sup. ostendi) plerumque (seu ferè) cuivis de populo permittitur, §. 2. In ff. eod. nisi scil. quis lege quadam Judicio publico agere prohibeatur. Quænam autem lex istos prohibet? si lex sigilli prohiberet, ea magis Confessariis sacrilegè & enormiter delinquentibus faveret, quàm fidelibus sanctè pœnitentibus; quibus proin etiam Sacramentum Pœnitentiæ, quod ob suam necessitatem omnibus deberet facere amabile, redderet contra primarium & unicum suum finem summè odiosum.

318. Ponamus autem itaq; & filius ad abrogandam defunctæ matris infamiam; posthumus ad participandam hæreditatem paternam, & Mævius ad tuendam suam vitam porrigat Judici Ecclesiastico querelam contra sacrilegum Confessarium, eumque accuset; Judex eundem citet & examinet de prolato dicto; negantem convincat, & obruat integra testium nubes; fatentem verò, sed cum addito (ut in primis duobus casibus sufficere potest) se quidem id dixisse, sed malè locutum esse, & ex confessione nihil scire, nihil audivisse, Judex condemnet mendacii perniciosi, & obliget ad compensanda damna; fatentem autem simpliciter (ut i facere debet in tertio casu, saltem si ipsi non majus aut æquè magnum malum inde timendum sit) condemnet de sacrilega revelatione sigilli, & puniat, publicandòque sententiam moneat, vi sigilli teneri secularem Judicem; ut à processu contra Mævium desistat; Berthulphum ut posthumum ad hæreditatis partem admittat, & ut omnes de veneficio Titicæ perpetuum silentium observent. Atque jam judicet Lector, an & quid in hujusmodi processu Accusator, Testes, Reus, aut Judex agat, quod argui jure possit peccati.

§. VII.

Eventilantur Responiones Adversarii ad nostra Argumenta.

Argumenta, quæ scripto ad P. Gobat transmissi, & partim sup. §. 2. & 3. propositi, sunt duplicis generis. Priora illius opinionem impugnant, posteriora nostram defendunt. Utraque exhibet ille in sæpiùs